

Cinsiyet eşitliğinin iklim değişikliği ile ne ilgisi var?

28 Şubat 2023

<https://climatepromise.undp.org/news-and-stories/what-does-gender-equality-have-do-climate-change>

İklim eylemi söz konusu olduğunda toplumsal cinsiyet eşitliği neden önemlidir?

İklim değişikliği herkes için bir tehdit olmakla birlikte, herkesi eşit derecede etkilememektedir. İklim değişikliğinin etkileri, kadınlar ve erkekler arasındaki eşitsizlikler gibi yapısal eşitsizlikleri sürdürmekte ve büyötmektedir. Bu durum, özellikle kadınların geçimlerini sağlamak için tarım ve el emeği gibi iklime duyarlı işlere bel bağladığı dünyanın birçok yerinde geçerlidir.

Neredeyse tüm diğer insani yardım ve kalkınma zorlukları gibi iklim krizi de kadınlar üzerinde daha büyük bir etkiye sahiptir. Bunun nedeni, kadınlar ve erkekler arasındaki eşitsiz güç paylaşımı, eğitim ve istihdam fırsatlarına erişimdeki cinsiyet uçurumu, ücretsiz bakım yükü, cinsiyete dayalı şiddetin yaygınlığı ve diğer tüm köklü cinsiyete dayalı ayrımcılık biçimleridir.

Örneğin, kadınlar tarımsal üretimde önemli bir rol oynamaktadır, ancak genellikle tarımsal kaynaklara ve hizmetlere veya tarım ve iklim değişikliği ile ilgili resmi karar alma süreçlerine eşit erişime sahip değildir. [Bir tahmine](#) göre, tüm küçük kadınların kaynaklara eşit erişimi sağlanırsa, çiftlik verimleri yüzde 20 ila 30 oranında artacak, 100 ila 150 milyon insan artık aç kalmayacak ve gelişmiş çiftlik uygulamaları sayesinde karbondioksit emisyonları 2050 yılına kadar 2,1 gigaton azaltılabilecektir.

Dünya genelinde kadın istihdamının üçte biri tarım sektöründe olmasına rağmen, kadınlar toprak sahiplerinin yalnızca yüzde 12,6'sını temsil etmektedir. Kaynaklar üzerindeki bu kontrol eksikliği, kadınların tarım, ormancılık ve balıkçılık için yapılan toplam yardımın sadece yüzde 10'unu almasına neden olmaktadır. Bu aynı zamanda, kadınların uyum teknolojileri, ekim şekilleri ve hava olayları hakkındaki bilgilere daha az erişmesi nedeniyle kırılganlığın artması anlamına gelmektedir. Kadınların kaynaklara daha fazla erişiminin sağlanması kırılganlığı azaltabilir ve daha dirençli haneler ve topluluklar yaratabilir.

Buna ek olarak, kadınların karar alma süreçlerine dahil edilmesi, iklim değişikliği politikalarının benimsenmesine yardımcı olabilir ve kadınların ihtiyaçlarından faydalanmalarını sağlayarak azaltım ve uyum çabalarını güçlendirebilir.

Ancak çoğu zaman kadınların karar alma süreçlerine katılımı ve iklim liderliği potansiyeli, ücretsiz bakım sorumlulukları nedeniyle engellenmektedir. Dünya genelinde kadınlar ücretsiz bakım işlerinin yüzde 75'inden fazlasını, yani erkeklerden 3,2 kat daha fazlasını gerçekleştiriyor. İklim kaynaklı felaketler yaşandığında, kadınlar hanelerinin ve toplumlarının toparlanmasına ve yeniden inşa edilmesine yardımcı olmak için ek yükler üstlendiklerinden bu rakam daha da artmaktadır.

İklim kaynaklı stres faktörleri, kadınlar ve kız çocukları için eğitime ve işgücü piyasasına erişimi de etkileyebilir, ev işlerine harcamak zorunda oldukları zamanı artırabilir ve dolayısıyla güçsüzleşme döngüsünü devam ettirebilir. Ayrıca, iklim kaynaklı afetlerin ardından kadınlar ve kız çocukları toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı daha savunmasız olabilir ve bu nedenle güvenlikleri ve iyileşmeleri için gerekli olan kaliteli hizmetlere erişimin yanı sıra karar alma masasında yer almaları gerekir.

Bunlar, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi ve liderliği teşvik edilmeden uzun vadeli iklim çözümlerine ulaşamayacağının nedenlerinden bazılarıdır. Şimdi, toplumsal cinsiyet eşitliğini iklim eyleminin merkezine yerleştirmek her zamankinden daha zorunludur.

Toplumsal cinsiyet eşitliği iklim eylemine nasıl yardımcı olabilir?

İklim çözümlerinin etkili olabilmesi için, toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların güçlendirilmesini baştan sona göz önünde bulundurmaları gerekmektedir.

İklim değişikliğinin etkilerinin kadınları ve erkekleri nasıl farklı etkilediğini değerlendirmenin önemli bir adımı [toplumsal cinsiyet analizi](#) . yapmaktırBu, eşitsizliklerin ve toplumsal cinsiyet uçurumlarının nerede olduğunu ve ilgili önlemlerin nerede alınacağını belirlemeye yardımcı olur. Belirli bir bağlamda kaynakların, fırsatların, kısıtların ve gücün göreceli dağılımını daha iyi anladığımızda, kadınların ve kız çocuklarının yanı sıra erkeklerin ve erkek çocuklarının ihtiyaçlarını da ele alan daha etkili, kanıta dayalı iklim politikaları ve eylemleri geliştirebiliriz.

Yeni iklim politikaları geliştirirken ve uygularken, erkeklerin ve kadınların iklim eylemine ayrılan bütçe paylarından eşit şekilde faydalanmalarını sağlamalıyız. Bu, herkesin krize yanıt vermek için becerilerini ve liderliğini kullanmasını sağlar.

Buna karşılık, toplumsal cinsiyet eşitliği hedefleriyle sinerji yaratan ve bütünleştirilen iklim politikaları, iklim kriziyle mücadele etmek ve sosyal adaleti sağlamak için gereken derin dönüşümleri gerçekleştirmede daha başarılı olacaktır.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini dikkate alan iklim eylemi çalışmalarından bazı örnekler nelerdir?

Kadınların kapasitesinin geliştirilmesi, yeni iklim politikalarının oluşturulmasına dahil edilmelerini sağlamak ve iklimle ilgili karar alma süreçlerindeki cinsiyet uçurumunu kapatmak için çok önemlidir. Örneğin Butan, toplumsal cinsiyet eşitliği ve iklim değişikliği girişimlerini koordine etmelerini ve uygulamalarını sağlamak için farklı bakanlıklardaki Toplumsal Cinsiyet Odak Noktalarını ve kadın örgütlerini eğitmiştir.

Kadınların kaynaklara, krediye, teknolojiye, işlere ve ekonomik fırsatlara karşılaştıkları engeller ve mevcut eşitsizlikler göz önüne alındığında, yeni finansman mekanizmaları kadınların iklim eylemine daha iyi katkıda bulunmalarını sağlayabilir. Örneğin Zimbabwe, kadınlar için özel girişimcilik fırsatları yaratacak bir yenilenebilir enerji fonu kuruyor. Özbekistan'da pilot bir yeşil ipotek programı, 5 bölgedeki kırsal hanelerin uygun fiyatlı düşük karbonlu enerji teknolojilerine erişmesine yardımcı oldu. Programın toplumsal cinsiyete duyarlı kriterleri ve hedeflemesi sayesinde, ipoteklerin yüzde 67'si kadın reisli haneler tarafından alınmıştır. İklim finansmanının toplumsal cinsiyete duyarlılığının artırılması bir kazan-kazan yöntemidir. Yatırımların etkinliği, verimliliği ve sürdürülebilirliğinin yanı sıra kadınların güçlendirilmesi ve dayanıklılığının artırılması.

Ülkelerin ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki ilerlemeleri ve kadınlar ve erkekler için elde ettikleri sonuçlar konusunda hesap verebilir olmaları ve iklim müdahalelerinin toplumsal cinsiyete ne kadar duyarlı olduğunu değerlendirmeleri gerekmektedir. İçin Örneğin Uruguay, Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkı (NDC) programlamasının toplumsal cinsiyet eşitliğini nasıl desteklediğini takip etmek için toplumsal cinsiyete [duyarlı izleme, raporlama doğrulama sistemi](#) bir ve kurmuştur. kadınların güçlendirilmesi. Sistem geliştirildi ve 2021'de yeniden başlatıldı.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleme yetkisine sahip ulusal bakanlıkların, NDC uygulaması etrafındaki koordinasyonda ve iklim etkileri ve daha geniş anlamda eylemle ilgili karar alma süreçlerinde yer alması ve aktif olarak katılması gerekmektedir. Cabo Verde'de, çok sayıda sektörde destekleyici bir kurum olan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Hakkaniyet Enstitüsü, tüm sektörlerde ve müdahale alanlarında iklim eyleminde toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılmasıyla ilgili özel ihtiyaçların, hedeflerin ve göstergelerin tanımlanmasına öncülük etmektedir.

İklim eylemi söz konusu olduğunda hangi ülkeler cinsiyet eşitliği konusunda ilerleme kaydediyor?

Şili, Uganda, Lübnan, Kamboçya ve Gürcistan gibi ülkeler, NDC'lerini sunma bağlamında iklim eylemine toplumsal cinsiyet hususlarını stratejik olarak entegre etme konusunda ilerleme kaydetmektedir.

Son yıllarda Şili, toplumsal cinsiyet boyutlarını revizyona daha fazla entegre etmek için çalışmış ve NDC'sinin uygulanması. Önemli bir sonuç, iklim değişikliği araçlarına toplumsal cinsiyet konularını dahil etmek için bir kontrol listesi geliştiren Toplumsal Cinsiyet ve İklim Değişikliği Yuvarlak Masası'nın oluşturulmasıdır. Şili, Maliye Bakanlığı aracılığıyla, iklim değişikliği harcamalarına odaklanan kamu bütçelerini toplumsal cinsiyet merceğinden değerlendirmek için yeni bir metodoloji geliştirmek için de çalışmaktadır.

[Uganda](#) ve [Lübnan](#), iklim değişikliğinin kadınları ve erkekleri nasıl farklı etkilediğini daha iyi anlamak ve kilit sektörlerdeki azaltım ve uyum eylemlerinin uygulanmasındaki toplumsal cinsiyet boşluklarını değerlendirmek için NDC'lerini revize ederken toplumsal cinsiyet analizleri yapan iki ülkedir. Örneğin, Lübnan analizi iklim değişikliği politikalarının, stratejilerinin, planlama ve raporlama boyutlarının toplumsal cinsiyet kapsayıcılığını ve duyarlılığını arttırmak için giriş noktaları sağlamış ve [Toplumsal Cinsiyete Nasıl Duyarlı İklim Çözümleri Eyleme Geçirilir Lübnan'ın Yaklaşımı](#), toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılması için bir çerçeve belgesine kaynaklık etmiştir: [iklim eyleminde](#).

Kamboçya'nın NDC'si, azaltım ve uyum eylemlerinin önceliklendirilmesinde toplumsal cinsiyeti temel bir kriter olarak dahil etmiştir. Bu da NDC'nin öncelikli eylemlerinin çoğunda kadınların katılımı için yüzde 15 ila 70 arasında değişen hedefler belirlenmesine yol açmıştır. Buna ek olarak, NDC bir adım daha ileri giderek kadınların belirli iklim önlemlerine anlamlı katılımını kolaylaştıran toplumsal cinsiyete duyarlı yaklaşımlar önermekte ve bu değişimi ölçmek için göstergeler sunmaktadır.

Gürcistan, NDC'sinin uygulanmasına yönelik , iklim değişikliği müdahalelerinde toplumsal cinsiyetin anaakımlaştırılmasına ilişkin bir rehber geliştirmiştir ve bu rehber şu anda çevre konularında çalışan tüm kamu görevlilerinin kullanımına sunulmuştur. Rehber, iklim değişikliğinin kadınlar ve kız çocukları üzerinde nasıl orantısız bir etkiye sahip olduğunu açıklamakta ve tarım, ormancılık, enerji, ulaştırma, inşaat ve sanayi gibi iklim değişikliğinden etkilenen kilit sektörlerde kullanılabilecek toplumsal cinsiyete duyarlı faaliyetleri tanımlamaktadır.

Toplumsal cinsiyet hususlarını iklim eylemine entegre etmeye çalışırken karşılaşılan başlıca zorluklar nelerdir?

2015'te başlayan NDC'lerin ilk turunda, toplumsal cinsiyet eşitliği, çoğu ülke tarafından belirli eylemler ve politikalar ortaya konmadan, sadece belirsiz bir şekilde ele alınmıştır.

Bu durum, birçok ülkenin iklim politikalarına ve eylem planlarına toplumsal cinsiyet hususlarını entegre etmede karşılaştıkları zorlukları belirgin hale getirmiştir. Temel sorunlardan biri, NDC'nin geliştirilmesi sırasında, iklim etkilerinin kadınlar ve erkekler arasında nasıl değiştiğine dair anlayışı ve kanıt temelini sınırlayan, cinsiyete göre ayrıştırılmış bilgi ve veri eksikliğiydi.

Buna ek olarak, kadın gruplarının ve diğer sivil toplum kuruluşlarının iklim değişikliği politika süreçlerine sınırlı katılımı, iklim eylem planlamasının her zaman toplumsal cinsiyete duyarlı olmadığı anlamına gelmektedir.

Kadın örgütlerine danışmak ve onları planlama ve karar alma süreçlerine dahil etmek, kadınların ve erkeklerin özel ihtiyaçlarına ve kırılganlıklarına yönelik hedefli önlemler sağlayarak iklim eyleminin toplumsal cinsiyete duyarlı olmasını sağlamaya yardımcı olabilir.

İlk nesil NDC'lerde toplumsal cinsiyet boyutlarının eksikliği, ülkelerin toplumsal cinsiyet eşitliği niyetlerini somut eylemlere ve politikalara dönüştürmelerine destek olma ihtiyacının altını çizmiştir. Bu sorunları ele almak ve UNDP'nin İklim Sözü, ilerleme için daha güçlü bir temel oluşturmak , üç temel alanda toplumsal cinsiyete duyarlı iklim eylemini güçlendirmeye odaklanan çok yönlü yaklaşım geliştirmiştir: 1) etkili yönetim, 2) kapsayıcı planlama ve 3) entegre politika çerçeveleri. İklim Sözü ayrıca, kadınların ve erkeklerin öncelikli NDC sektörlerinde oynadıkları rolleri, kadınların iklim eylemi konusunda karşılaştıkları yapısal eşitsizlikleri ve kadınların iklim çözümlerine katılımını güçlendirmek için var olan fırsatları anlamak için bir araç olarak derinlemesine toplumsal cinsiyet analizlerinin kullanılmasını teşvik etmiştir.

Bu yaklaşım, NDC revizyonlarının beş yıllık döngüsü içinde toplumsal cinsiyetin daha sistematik bir şekilde anaakımlaştırılmasına yönelik mevcut çabalar üzerine inşa edilmiş ve 2015'ten 2020-2021'e kadar NDC'lerin kalitesinde önemli bir iyileşmeye yol açmıştır. Şimdi, NDC'lerin yüzde 95'i, 2015'teki yüzde 47'ye kıyasla toplumsal cinsiyete atıfta bulunurken, revize edilmiş NDC'lerin yüzde 52'si, 2015'teki sadece yüzde 11'e kıyasla toplumsal cinsiyete duyarlı adaptasyon önlemleri içermektedir.

Bu kazanımlara rağmen, toplumsal cinsiyet eşitliğindeki ilerleme siyasi, ekonomik ve sosyal bağlamlardaki değişiklikler nedeniyle her zaman risk altındadır. NDC'lerin toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde uygulanmasını hızlandırmak ve kalkınma kazanımlarının geriye gitmesini önlemek için bir dizi politika, yönetim ve finans engelinin ele alınması gerekmektedir. Bu, toplumsal cinsiyete duyarlı iklim eylemi konusunda kurumsal kapasitelerin geliştirilmesine odaklanarak bakanlıklar arasında koordinasyon mekanizmalarının geliştirilmesini gerektirmektedir.

Önümüzdeki birkaç yıl içinde karşılaşılabilecek zorluk, hükümetlerin iklimin hafifletilmesi ve uyumun desteklenmesi için çalışırken toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini derinleştiren ve kadınların liderliğini engelleyen sistemleri ve güç yapılarını yardımcı olmak olacaktır.

Dahası, iklim finansmanının toplumsal cinsiyete duyarlı iklim eylemine yönlendirilmesine yönelik durum açık olmakla birlikte, bunun daha yaygın bir şekilde bilinmesi ve anlaşılması gerekmektedir. Eşitsizlikler, toplumun tamamına kalkınma maliyetleri yüklemektedir, özellikle de insanlar iklim değişikliğinin etkileriyle mücadele etmekte zorlanırken.

Toplumsal cinsiyet eşitliği olmadan, iklim değişikliğiyle mücadele etmek ve herkes için sürdürülebilir ve adil bir gelecek sağlamak için gerekli dönüşümü gerçekleştirme umudu çok azdır.

Editörün Notu: Bu yazıyı faydalı bulduysanız, daha fazla açıklama ve iklim haberinin doğrudan gelen kutunuza gönderilmesi için [aylık bültenimize](#) iklim kaydolun.